

RENOUACIÓ

Preus de subscripció

Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.

Anuncis, Intercal·lats i Remitits

Preus convencionals

SETMANARI REPUBLICÀ CATALÀ

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER D'EN PRIM, 201**

Tots els treballs són de reproducció lliure, indicant tant sols la procedència

FÀBREGAS I RECASENS

Telèfon per a conferències: A. 3453

BANQUERS

Direcció telegràfica i telefònica: FÀBRECA

RAMBLA DELS ESTUDIS, 4 • BARCELONA • TELÉFON A. 2248

Compra i venda, al comptat i a plaços, de Valors nacionals i estrangers de cotització corrent :: Descompte i negociació de Cupons i Títuls amortitzats :: Comptes de Valors :: Custòdia de Valors :: Compra i venda, al comptat i a plaços, de Paper sobre l'estranger :: Giros :: Canvi d'or i bitllets estrangers :: comptes corrents a disposar a la vista i a plaços, amb interessos :: Informacions financeres :: Subscripcions a emprèstits
Reposició de fulles de Cupons, &, &. :: Escrupulosa execució de les ordres que's confereixen a aquesta casa

Representant a Granollers: FERRÁN PALAU (banquer) SANT ROC, 10

MOMENTS D'INQUETUT

QUÉ PASSARÀ?

Altra volta tenim als conservadors d'en Dato, l'home de les febleses de caràcter, en el poder.

No creiem que en moments culminants com els que atavessem, sigui un polític del nivell d'un Dato'l que hagi de solucionar la profunda crisi que menaça acabar amb el règim.

No és una política conservadora la més apropiada per a resoldre l'estat de congoixa regnant arreu de la nació i menys en Dato l'home capaç de trobar el ressort que posi a tò l'excitació que, per acumulació de causes a ventilar, se nota en tots els estaments socials.

Els moments són difícils per la Monarquia; el trono perilla i, per a salvar-lo, no és prou el proclamar i ratificar per sobre de tot la neutralitat.

El mal ja no dimana sols del giro que prengui la qüestió internacional, sino que viu dins a casa nostra.

La gana continua fent presa en grau ascendent.

La vaga general menaça esclat

tar, amb tots els auguris d'esdevenir revolucionaria.

Els militars conscients s'organitzen, i constitueixen juntes de defensa contra les corrupteles que tenen son gèrmen en les altes esferes de l'Estat.

Les mateixes mides prenen els empleats d'Hisenda, i ja s'anuncia l'organització de juntes d'altres factors de la nació.

I com si això fos poc, elements que acaten les ordres d'en Maura, i que sempre s'havien distingit per son carinyo vers al Monarca, acaben de trocejar un cert retrat, en senyal de protesta, patentitzant així sa disconformitat amb la solució que s'ha volgut donar a la darrera crisi.

Tot fa suposar que vivim els principis d'un període revolucionari, originat per l'oligarquia que sempre ha imperat en les altures del poder espanyol.

La crisi és tant fonda, que ja no té remei; car és més que d'homes, del règim que, per empenyar-se en seguir el camí dels derroters, fatalment ha de tornar-se en tota la magnificència de sa altura.

S'han de menester escoles per als pares?...

«Si un comerciant emprengués el seu negoci sens conèixer l'aritmètica ni la teneduria de llibres, pensariem si's torna boig i li augurariem un resultat desastrós. Si un home, abans d'haver estudiat anatomia s'improvitzés en cirurgia, ens meravellariem de la seva audacia i compadiríem a tots aquells que caiguessin a les seves mans; però'l que'ls pares emprenguin el delicat i costós treball d'educar als seus fills sens conèixer els principis físics, morals o intel·lectuals que deuen servir-los de norma i guia, ni'ns fa estrany ni desperta nostra compassió envers ses víctimes.»

H. SPENCER

I jo'm pregunto:

Per què no ensenyen a fer de pare?

La veritat és que n'hi ha molt pocs que saben fer-ne.

Són una gran majoria els homes i dones que's creuen complir amb la seva obligació de pares (quan en són), fent anar a llurs fills a les millors escoles i amb els millors mestres, perquè aquests se cuidin de la seva educació, no sabent que en la primera infantesa, més que'l mestre, són ells mateixos els privilegiats per això i els que més influencia tenen sobre d'ells.

Els veraders mètodes de puèricultura física, intel·lectual i moral, dels que n'havíem de tenir un profunde coneixement, estan, per dissort, completament descuidats de tot hom.

Bar La Bohemia

d'en

Esteve Julià

Refrescos : Pastes : Begudes
Vermouth a 15 cèntims

Classes imillorables

Establiment predilecte de la joventut i
els sportmans

17 . CARRER DE LA PALMA : 17

Joies i Relotges

Taller d'en Amadeu Barbany

MERCERIA DE CAN SOLA

Plaça de la Constitució, 14

Fixeu's amb els preus baratíssims
amb que aquesta casa arregla
els rellotges

REPASSAR	1'75	PTES.
POSAR MOLLA	2'00	"
ESPIRAL	2'50	"
CILINDRE	2'50	"
ARBRE VOLANT	3'00	"

Tots els arreglos garantits per DOS anys

Café i Restaurant

de la

Estació de M. Z. A.

a càrrec de

Manuel Argemí

Se serveixen coverts des de 2 50 pessetes
Vins i licors de totes classes

Servei a domicili : Preus convencionals
Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL
en tot temps de l'any

Els pares, prou segueixen el seu camí animats de les més bones intencions, però sense més coneixements que'l que'ls hi dona la força de la costum, l'instint i la fantasia, i això sense comptar la major part de famílies acomodades que obeeixen a les suggestions de criats i dides ignorants, o als consells d'avies supersticioses i mals preceptors

El comerciant, l'home de carrera, etc., necessiten, abans, deguda preparació per a dedicar-se als seus respectius quefers professionals; únicament els pares, amb tot i la greu responsabilitat que sobre d'ells pesa, s'emprenen l'educació de llurs fills sense conèixer cap dels principis que deuen servir-los de guia.

Quant fatals són, després, els resultats!

A l'edat que'l nen, per raó natural, detria saber admirar les meravelles de la natura, venen sos pares i, en lloc d'ensenyar-li i fer-li veure i sentir la bellesa d'un bosc, dels camps, dels rius, dels aucells, etcètera (puix no hi ha pas cap dubte que això són els principis de cultura física i intel·lectual), la seva ignorància posa en llurs manetes, llibres enfarfegats de matèries abstractes, en els quals les úniques lliçons que està en disposició de comprendre són les que deuen donar-li per medi d'objectes concrets.

Un savi va dir: l'educació d'un fill, comença per el petó que sa mare li fa, al sortir de ses entranyes,

Cada riada, cada carícia, cada joguina que sos pares li fan, doncs, és una lliçó benefactora, puix per medi d'aquestes demostracions de carinyo, fan que aquell ésser inconscient comenci a sentir amor envers els pares, als que sab conèixer primer que tot.

Com és també una educació gran — la primera sense dubte, per la seva moral, — el veure a llurs pares més que tenir-se un verdader respecte, portar-se sincera estimació.

Es una gran veritat, al meu modo d'entendre, el que va dir en Burké:

«L'experiència m'ha ensenyat que cada escena que un nen veu per als seus pares, queda gravada en son cervell; si aquesta és pròpia de lloar és per a ell un gran exemple; més, del contrari, la seva cultura moral queda corcada, empeltant aquest corc a moltes de les generacions que d'ell han de venir.»

Quin exemple dona al seu fill un pare que amb la seva quotidiana borrarxera, per exemple, pega a la seva mare?

Quin altre exemple reb el nen, d'un pare que, no solament no estima la seva muller, si-

no que passa tot el dia fóra d'ella, dominat per la passió del joc?

Què pot aprendre un nen que continuament senti maltractar a sa mare per un pare corromput?

I una nena que sa mare sigui la personificació de la coqueteria, de la fantasia, de la pèrdua; en una paraula, que no sàpiga complir amb les obligacions d'esposa i mare, què pot aprendre també d'ella?

No poden, demà que siguin grans, fer altre cosa, sense voler ni tant sols entendre que'l que'ls seus pares feien, era un gran crim.

L'exemple d'aquests pares (pares materials solament), no pot fer més que destruir l'efecte que podrien fer-los les sacres paraules d'un bon mestre.

De vegades, certes disputes entre marit i muller, són inevitables; però creiem que davant dels fills, tenen l'obligació de recórrer a tots els medis per a evitar ho.

Fent ho així, no solament s'evitarien càstics odiosos que's donen moltes vegades als fills, sinó que'ls donaríem una felicitat completa.

Els càstics no fan res més que apagar la franquesa respectuosa i encendre la por i la discòrdia d'un fill envers son pare.

Si és, doncs, de tanta importància per a l'humanitat el saber fer de pare, per què no solament faltin mestres que n'ensenyin, sinó que ni'ns preocupem de voler saber el què's deu haver de fer per a desempenyar tot el més bé possible aquest càrrec tant important?

Per què entre tots fem que siguin tants els nens que ha de donar-se'ls-hi el qualificatiu de víctimes?

S. HORTENSI

AIGUA FORTS

XIII

INTEL·LECTUALISMES VILATANS

— Escolta XIXU — me deia l'altre dia en Vilatorrada, bo i passejant via avall, gaudint de la frescor capvespral d'aquests dies de primavera.

— Tu que amb unes pinzellades tant enèrgiques dibuixes quadros granollerins, per què no retrates, en els teus Aigua Forts, la deixadesa d'aquest poble que tant fàstic sent pels llibres i tant amor té al jeure moral, que no sab com-

pendre en idees perquè no sab el què són, vivint una vida vegetal de menjar, beure i dormir, com els porcs que tinc a casa?

— Perquè no és veritat — li vaig respondre jo. Perquè nosaltres, amb el prejudici de que dient mal del poble ens diràn savis, no sabem ni volem veure'ls esforços d'altres que, malgrat ésser perfectament granollerins, pensen i senten com qualsevol persona de qualsevol altre poble. Perquè encare no'ns havem adonat de que a Granollers hi ha febre d'intel·lectualisme, per ganes de figurar, si tú vols, però que existeix un desig de llegir i divulgar idees noves.

Fins te diré que n'hi ha masses d'intel·lectuals. Intel·lectuals de berret ample o de gorra japonesa; que fumen en pipa o roseguen un caliquenyó; que porten corbata de llac o mocador al coll; que duen els dits bruts de tinta, o de guix, o fan pudor de cançalada; és igual. Tots aquests tipus que hauràs vist deambular pel carrer, seriosos, com rumiant el desenllaç d'un drama nou, són els nostres intel·lectuals.

— Bé, és que no tots són així — replicà'l meu amic liberal.

— Es veritat. D'intel·lectuals granollerins n'hi ha de dugues menes. Uns, són els veritables intel·lectuals que han passat la joventut i la vida cremant se les ceïlles, consultant llibres i fent obres de més o menys literatura, però que are's donen vergonya d'actuar públicament. Hi ha intel·lectuals que no surten de casa i a aquests no'ls puc pintar. Són els casolans que passen l'hivern vora la llar, llegint a mitja claror i a l'estiu patriarcalment assentats a fóra, a l'eixida, llegint tot l'any els mateixos llibres.

La segona classe d'intel·lectuals — afegí jo — són els que tot el dia són al carrer i fan diaris i estrenen un drama, de tant-en-tant, i actuen en la vida local com una part integrant d'aquesta maquinària tant bruta que se'n diu política.

D'aquests, uns, treballen a sòu; els altres, per les eures. Tots tenen el seu cabdill, cacic del poble, al qual serveixen com goços, obrint la boca per a que hi entri'l mós de pa.

A Granollers se manifesta un renaixement literari, i fins estic cregut que tenim algun element bo que no coneixem, perquè no ha actuat; però, malgrat això, a Granollers no's poden fer concursos literaris, ni Jocs Florals, ni festes culturals, ni res d'això, que amb tants intel·lectuals com tenim, haurien de resultar un èxit.

No; ja han passat a l'història aquestes festes enlairadores. Ja no veurem més Jocs Florals, perquè en aquesta vila hi han masses odís i enveges. Perquè l'un se creu ésser més que un altre i no existeix una compenetració col·lectiva de sentiments.

Cada hi treballa per ell i és impossible provar res. Els que organitzen quelcom, són criticats i desseguida's diu que ho fan perquè volen manar; i ja ningú's vol aixecar a aguantar una bandera. Hem perdut la noció de col·lectivitat i aquest egoisme ens aclapara, ens inutilitza per anar amb altres a dirlos: —Donem-nos les mans?...

— En això sí que tens raó — me contestà en Vilatorra. — Sembla que governi l'odi, i ni per causes enlairades veuràs anar a dos enemics junts. A mí mateix, si'm veiessin anar pel carrer amb en Sus o en Mus, creus tú que els meus companys d'idees (1) no'm girarien l'esquena? Fins me dirien si m'he venut!... És impossible fer res en un poble on tant baix se cotitza'l sentiment de dignitat. —

Sots el pes d'aquesta afirmació, feta pel meu amic, restarem tots dos concirosos i muts.

Ell devia pensar amb el seu *jefa*, com única salvació del poble.

Jo, contràriament, pensava que aquests capítols polítics que tant barato fan anar les idees, eren els causants d'aquesta depressió, de aquests odís i d'aquestes baixes opinions, tant de poble.

El sol ja s'havia amagat darrera la serralada de Sant Nicolau i una roja claror matitzava'ls verdosos camps, inondant-los d'una plaenta quietut com de claustre.

I allà, al fons, confosa amb la blavosa visió de les muntanyes montsenyenes, la vila de Granollers jeia com adormida i els xiulets de les fàbriques que plegaven, semblaven els ròncs del seu són acompassat i tranquil; d'una tranquil·litat de malalt aclaparat.

XIXU

(1) *Lapsus lingüe* del meu amic, que, sense intenció, va dir *idees*, en lloc de *política*.—X.

NOVES

DE L'AJUNTAMENT. — Dijous passat, la Junta Municipal va celebrar sessió de segona convocatorià per a l'aprovació del repartiment de 1917, amb assistència dels vocals regidors senyors Torras (F. i P.), Barbany, Estrada, Coma, Puigrodón i Raich.

Oberta la sessió per l'arcalde, don Eduard Pujol, se llegí i aprovà l'acta de la sessió anterior.

Seguidament se llegiren varies reclamacions de veïns d'aquesta vila, en contra de les quotes que se'ls ha posat en el repartiment a discutir i aprovar. Algunes, se varen prendre en consideració; altres, no.

A continuació se llegí'l dictàmen de la comissió d'Hisenda sobre'l repartiment de l'any actual.

En Torras (F.) defensà'l dictàmen, fent ressaltar que aquest any totes les quotes s'havien rebaixat un xic, com en anys successius s'aniràn rebaixant més, en virtut de la concessió que fa l'Estat, al substituir els consums.

I no volent prendre la paraula ningú més, s'aprovà per unanimitat el repartiment, aixecant-se la sessió tot seguit.

— Pocs moments després, començà la sessió

ordinària de l'Ajuntament, amb assistència dels regidors senyors Torras (F. i P.), Barbany, Novellas, Coma, Puigrodón, Raich, Deu i Riera, i deixant d'assistir-hi'ls concellers senyors Montaña, Estrada, Pagès, Barangé i Vila.

Oberta la sessió per l'arcalde senyor Pujol, s'aprovà per unanimitat l'acta de la sessió anterior.

Acte seguit se llegí un dictàmen de la comissió d'Hisenda pronunciant-se en contra de les reclamacions de la Cambra Agrícola del Vallès, sobre unes quotes del repartiment.

En Coma defensà'l dictàmen, demanant la seva aprovació.

Prenent peu d'aquest dictàmen, s'entaulà un debat tractant dels que tenen crèdits a l'ajuntament, al mateix temps que són deutors, en el qual hi intervingueren varis regidors. El dictàmen fou aprovat.

S'aprovà també una relació de comptes.

I, per últim, després d'haver-se tractat assumptes d'escàs interès, prengué la paraula en Coma, demanant a l'Ajuntament, com a tots els veïns d'aquesta vila, que's prengui amb interès lo de l'acabament total del pont sobre'l Congost. Remarcà que l'Ajuntament no té cap culpa de tot el què passa en aquest assumpte, sino que és tota de l'Estat, i demanà, per fi, que's busqui un medi de poder recollir 15,000 pessetes per a anticipar-les al propietari de la casa per on ha de passar el ramal de carretera que s'ha d'unir amb el pont.

En aquesta discussió hi intervingueren varis regidors; acordant-se per fi buscar el medi de recollir la quantitat assenyalada.

....

EXCURSIÓ. — Bona part dels que freqüenten el Casino, en realitzaren una, al Figaró, diumenge últim.

Passaren el dia pescant i fruïnt de l'hermós panorama que d'allí s'ovira, retornant a aquesta vila molt satisfets.

....

CONGRÉS. — Organitzat per la Joventut Republicana Nacionalista, adherida al Partit Republicà Català, tindrà lloc, dintre de poc temps, a Barcelona, un Congrés de Joventuts Nacionalistes Republicanes.

Ja donarem més detalls d'aquesta nova, tant bon punt els coneixem.

....

ESTRENA. — En el saló teatre de «L'Unió Liberal», tindrà lloc, avui, l'estrena del drama «Justícia de Déu», original del nostre volgut respectat amic, el veterà periodista local don Esteve Garrell.

Per les referències que tenim de l'obra i comptant per a representar-la amb una companyia tant d'empenta com la de la primera actriu senyoreta Elvira Fremont, fa esperar que resultarà un bon èxit.

Per a l'obra han pintat una decoració els pintors Canal i Villà.

L'orquestra «La Moderna», amenitzarà els intermedis i la direcció de l'obra va a càrrec de l'eminent dramaturg don J. Pous i Pagès.

....

OBITUARI. — Després de penosa enfermetat i d'haver sigut objecte d'una delicada operació quirúrgica, morí en un hospital de Barcelona, el nostre amic don Joan Rovira, amo del forn de rajoleria conegut per Can Florentí. Per les simpaties de que gaudia'l difunt, la seva mort fou molt sentida.

Rebi la seva desconsolada família'l nostre més sentit condol.

....

VERBENA. — Per la propera vigila de Sant Joan, se preparen diferents festeigs en totes les societats.

Podem adelantar als nostres llegidors que en el «Casino» hi tindrà lloc un lluit ball de mantons, que's celebrarà en el jardí, estant aquest esplèndidament enllumenat a la veneciana.

....

LLOANÇA. — Sí; és ben digne d'ésser elogiada la nova disposició que, en contra dels goços vagabonds, va dictar l'arcalde senyor Pujol.

Encare que hi hagi que ho entengui al contrari, creiem que lo més humà, lo més econòmic i lo de resultats més efectius, és el *carretó* que actualment funciona.

Rebi el nostre aplaudiment el senyor Pujol, aplaudiment que prometem repetir el dia que's realitzin els seus propòsits de convertir en jardí el cementiri i de posar en més decents condicions que avui el nostre *parque*.

....

LES CANALS. — Tornem a remarcar la necessitat de que s'instal·lin les canals per des-sota de les aceres que's fan en el carrer d'en Clavé.

Faria molt més bonica aquella cèntrica via i a l'ensem, no's trobarien, com dimecres passat, que la canal d'una d'aquelles cases ruxava a tots quants per allí passaven.

....

FOOT-BALL. — En el camp de sports de aquesta vila, tingué lloc un partit entre una selecció del «Barcelona» i el primer del «Granollers».

Guanyaren els barcelonins, que lograren tres *goals* en contra de dos que n'entraren els nostres.

A pesar de perdre, els d'aquí's creixeren molt, demostrant nos ésser uns veraders jugadors.

Els germans Màs, en Martí, en Garrell i algú altre que sentim no recordar, ho feren admirablement.

En Blai, que feia de porter, tingué moments molt feliços.

La concurrència, nombrosíssima. Llàstima que hi hagi tanta gent que no agafi cadira, que al menys els braus sportmans no haurien de gratar se tant la butxaca i podrien fer encare coses millors.

....

JA ERA HORA! — Sembla que'ls regidors d'«Acció Granollerina» han tornat a entrar en relacions amb la Pubilla. Dijous vejèrem a sessió a en Puigrodón, en Raich i en Déu. Are, tots plegats a fer bondat i bona feina; no sigui cosa que hi vagin els uns per a destorbar els altres.

Com més seràn a fer feina, millor; però que se'n fassi, que s'hi conegui.

....

VETLLADA. — El dia de Corpus tingué lloc, a la societat «L'Alhambra», una selecta vetllada, que no podem ressenyar la setmana passada, per manca d'espai i que no ho fem avui tampoc, per resultar extemporània.

La concurrència fou nombrosíssima.

IMP. DE E. GARRELL I GRANOLLERS

BANCA I BORSA

SANT ROC, 10
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació
i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs :
Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

FERRAN PALAU

Corresponsal del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

Restaurant **Casanovas**

Se serveixen coberts i a la carta
Habitacions amoblades per a famílies

Bany : Llum elèctrica

Teléfono 2-3-4-0

Rambla del Mig, 3 (Davant del Teatre Liceo)
BARCELONA

Saló Japonès Restaurant **PETIT PELAYO**

RAMBLA DE CANALETES

CONCERTS TOTS ELS DIES
de 7 a 9 vespre

COVERTS A 5 PESSETES
de 9 a 12 nit

ORQUESTRA VERDURA

J. Buenaventura

Sastre

Casa on deuen vestir-s'hi'ls joves
més elegants

Carrer de Sant Pau, 15, principal
BARCELONA

Fàbrica de
Estoigs i Mostruaris
de totes classes

Josep Terraza

(Abans Gari)

Plateria, 35 ; BARCELONA

España Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS

Metge Representant: DON ALFRED CANAL

TAULA DE SUBSIDIS

Categories	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIÓ
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1. ^a	0'60	0'95	1'50	1'50	1'00	12'50
2. ^a	1'10	1'35	3'00	3'00	2'00	25'00
3. ^a	1'60	1'85	4'00	4'00	2'50	35'00
4. ^a	2'10	2'60	5'00	5'00	3'00	40'00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satislent una sobre-prima de 0'20 ptes. cada mes.

SASTRERIA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

Carrer de Sta. Agns, 22, 1.º
BARCELONA

Las Novedades

Clavé, 8 : Granollers

Camiseria : Corbateria : Gorres : Colls i Punys : Lliga-cames
Elásticos : Roba blanca : Genres de punt

EXTENS ASSORTIT

PREU FIXE

AQUESTA CASA REGALA ELEGANTS TARGETES PERFUMADES ALS COMPRADORS

E. Vergés Bartolí S. en C.

Articles de novitat per a senyora
Especialitat en Bruses i Brodats

Carrer d'en Fontanella, 17 : Barcelona

SASTRERIA

de

J. Sitjes Freixas

Gran assortit en trajos de llana i fil

Preus baratissims

Plaça Major, 27

Olis minerals

Majó i Planas

Carrer del Vidre, 2, pral.

BARCELONA